

Sygn. akt III KRS 29/09

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 lutego 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Kazimierz Jaśkowski (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

Protokolant Halina Kurek

w sprawie z odwołania Z. W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 6 października 2009 r.,

w sprawie przeniesienia sędziego w stan spoczynku,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw

Publicznych w dniu 18 lutego 2010 r.,

**uchyla zaskarżoną uchwałę i przekazuje sprawę Krajowej
Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.**

U z a s a d n i e n i e

Uchwałą z dnia 6 października 2009 r. Nr 713/2009 Krajowa Rada Sądownictwa, działając na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. Nr 100, poz. 1082 ze zm.) i art. 73 § 1 w

związku z art. 70 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), postanowiła przenieść sędziego Sądu Rejonowego Z. W. w stan spoczynku z dniem podjęcia uchwały.

W uzasadnieniu uchwały wskazano, że Kolegium Sądu Okręgowego w [...] skierowało sędziego na badania przez orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (określany dalej jako Zakład) celem ustalenia jego zdolności do pełnienia obowiązków sędziego. Lekarz orzecznik, po poddaniu się przez sędziego stosownym badaniom, orzekł, że jest on niezdolny do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby lub utraty sił. W związku z tym Kolegium Sądu Okręgowego przedstawiło Krajowej Radzie Sądownictwa wniosek o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu zostało doprecyzowane przez niego w ten sposób, że niezdolność sędziego do pełnienia obowiązków spowodowana została chorobą.

W odwołaniu od powyższej uchwały sędzia Z. W. zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 70 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, prowadzące do jego niewłaściwego zastosowania i stwierdzenia, że jest osobą chorą, trwale niezdolną do wykonywania zawodu sędziego, gdy w istocie tak nie jest; II. naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie: 1) § 20 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego trybu działania Krajowej Rady Sądownictwa oraz postępowania przed Radą (Dz.U. Nr 219, poz. 1623, powoływanego dalej jako rozporządzenie wykonawcze) w związku z art. 12 ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez jego niezastosowanie, 2) art. 379 pkt 5 oraz art. 233 § 1 k.p.c., poprzez wydanie uchwały bez wszechstronnego wyjaśnienia wszelkich okoliczności, w tym przede wszystkim niewysłuchanie przenoszonego w stan spoczynku sędziego, co doprowadziło do nieważności postępowania oraz błędnego ustalenia stanu faktycznego i oparcia na nim zaskarżonej decyzji, 3) art. 328 § 2 k.p.c., poprzez niesporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób umożliwiający dokonanie przez Sąd Najwyższy oceny zasadności odwołania.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu odwołania podniesiono, że Krajowa Rada Sądownictwa oparła się wyłącznie na treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu z dnia 1 lipca 2009 r. bez zapoznania się nawet ze stanowiącą jego integralną część opinią specjalistyczną lekarza konsultanta z dnia 29 lipca 2009 r. (prawidłowo z dnia 29 czerwca 2009 r.), co spowodowało, że nie wiadomo jaka choroba trwale dyskwalifikuje skarżącego do wykonywania zawodu sędziego i to w sytuacji, gdy od 7 lat nie przedłożył pracodawcy żadnego zwolnienia lekarskiego, zaś niepełnienie przez niego służby w okresie do 23 września 2009 r. spowodowane było zawieszeniem w związku z toczącym się postępowaniem sądowym, a nie chorobą. Skarżący wskazał również, że zaniechanie przez Radę uzyskania od niego wyjaśnień uniemożliwiło mu zakwestionowanie prawidłowości sposobu przeprowadzenia badań oraz treści orzeczenia lekarza orzecznika Zakładu, w sytuacji gdy wydana w sprawie [...] Sądu Okręgowego [...] przez dwóch biegłych z zakresu psychiatrii opinia z dnia 17 lipca 2009 r. stoi w opozycji do tego orzeczenia oraz do opinii lekarza konsultanta Zakładu, a treść dołączonych do odwołania zaświadczeń wystawionych przez lekarzy, na pochodzącą od których dokumentację medyczną konsultant się powołuje, prowadzi do zupełnie odmiennych wniosków.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Nietrafne są zarzuty naruszenia wskazanych w odwołaniu przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, gdyż nie stosuje się ich w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa. Kodeks ten ma zastosowanie tylko w zakresie przepisów o skardze kasacyjnej do postępowania przed Sądem Najwyższym (art. 13 ust. 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa).

Uzasadnione okazały się natomiast zarzuty obrazy art. 70 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych, zgodnie z którym sędziego przenosi się w stan spoczynku na jego wniosek lub na wniosek właściwego kolegium sądu, jeżeli z powodu choroby lub utraty sił uznany został przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków sędziego oraz § 20 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego, w myśl którego w sprawach indywidualnych Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że wykładnia przepisów dotyczących przeniesienia sędziego w stan spoczynku musi uwzględniać konstytucyjną zasadę nieusuwalności sędziów określoną w art. 180 ust. 1 ustawy zasadniczej oraz okoliczność, że Krajowa Rada Sądownictwa stoi na staży niezawisłości sędziów (art. 186 ust. 1 tej ustawy), co dotyczy także przewidzianego w art. 180 ust. 3 Konstytucji przeniesienia sędziego w stan spoczynku na skutek uniemożliwiających mu sprawowanie jego urzędu choroby lub utraty sił. Należy bowiem mieć na uwadze, że mimo konstytucyjnie zagwarantowanej nieusuwalności sędziego ma bardzo ograniczoną możliwość zakwestionowania orzeczenia lekarza orzecznika stwierdzającego trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków, gdyż nie przysługuje mu w tym przypadku ani dwuinstancyjny tryb orzekania o niezdolności do pracy w postępowaniu przed Zakładem (art. 14 ust. 1 i ust 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227), ani droga przed sądem powszechnym. W tej sytuacji postępowanie przed Krajową Radą Sądownictwa nie może być iluzoryczne i ograniczać się do stwierdzenia, że lekarz orzecznik orzekł trwałą niezdolność do pełnienia obowiązków sędziego z powodu choroby bądź utraty sił. Co prawda orzeczenie lekarza orzecznika stwierdzające taką niezdolność jest podstawowym dokumentem dla podjęcia uchwały przez Radę, jednakże - skoro to Krajowa Rada Sądownictwa, a nie lekarz orzecznik Zakładu, przenosi sędziego w stan spoczynku - do pozbawienia sędziego urzędu nie wystarcza sam fakt jego wydania. Orzeczenie to powinno więc zostać ocenione i zweryfikowane przez Radę po wszechstronnym rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy na podstawie udostępnionej dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia sędziego oraz wyjaśnień uczestników postępowania (§ 20 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego), przy czym Rada ma obowiązek uzyskania wyjaśnień sędziego, a - w myśl § 20 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego - w uzasadnionych wypadkach może zażądać uzupełnienia materiałów sprawy, w tym przez przedstawienie takiego dokumentu medycznego, który odpowiada prawem przewidzianym warunkom i ma podstawowe znaczenie dowodowe dla podjęcia zgodnej z prawem uchwały. Wszystko to oznacza, że Krajowa Rada Sądownictwa powinna kierować się zasadą podejmowania uchwały w indywidualnej sprawie sędziego po przeprowadzeniu

postępowania wyjaśniającego odpowiadającego standardom proceduralnym obowiązującym w państwie praworządnym, a oparcie się przez nią na uzyskanym orzeczeniu lekarza orzecznika Zakładu może mieć miejsce tylko wówczas, gdy spełnia ono warunki wymagane od takiego orzeczenia (określa przyczynę niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego i zawiera uzasadnienie), a jego walor dowodowy jest niepodważalny. Takie stanowisko zostało zajęte między innymi w wyrokach z dnia 10 czerwca 2003 r., III KRS 3/03 (OSNP 2004 nr 12, poz. 217); z dnia 7 kwietnia 2004 r., III KRS 1/04 (OSNP 2005 nr 2, poz.), 29; z dnia 19 stycznia 2005 r., III KRS 9/04 (OSNP 2005 nr 12, poz. 182); z dnia 10 stycznia 2007 r., III KRS 6/06 (OSNP 2008 nr 3-4, poz. 52); z dnia 4 kwietnia 2007 r., III KRS 5/07 (niepublikowany); z dnia 3 lipca 2008 r. (III PO 3/08, OSNP 2009 nr 19-20, poz. 273); z dnia 5 listopada 2008 r., III KRS 4/08 (niepublikowany); z dnia 2 kwietnia 2009 r., III KRS 8/09 (niepublikowany) i Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą skargę kasacyjną w pełni je podziela.

W okolicznościach sprawy Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę zgodną z orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu chociaż nie dysponowała żadnymi danymi umożliwiającymi jego weryfikację, ani nie uzyskała od sędziego stosownych wyjaśnień w tym zakresie. Zgodnie z § 25 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, do wniosku w przedmiocie przeniesienia sędziego w stan spoczynku powinny być dołączone dowody uzasadniające okoliczności stanowiące, zgodnie z ustawą, podstawę przeniesienia sędziego w stan spoczynku, a w szczególności - poza orzeczeniem lekarza orzecznika Zakładu - także szczegółowe zestawienie okresów niepełnienia służby „ze względu na chorobę i urlop dla poratowania zdrowia” oraz zaświadczenia lekarskie i orzeczenia dotyczące stanu zdrowia sędziego. Z uwagi na brak takich danych i dokumentów medycznych oraz pominięcie obowiązku uzyskania wyjaśnień sędziego Krajowa Rada Sądownictwa pozbawiła się możliwości oceny okoliczności, które skarżący mógł przedstawić dopiero w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, a które mogły i powinny być rozpatrzone w postępowaniu przed Radą.

Z powyższych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 13 ust. 5 i 6 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

